

УДК 796.015

Кубатко А.І.¹, Свириденко Д.І.²

¹ доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. УФКС-414сп НУ «Запорізька політехніка»

РЕКРЕАЦІЙНИЙ ТУРИЗМ: СУТНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У сучасних умовах зростання темпів урбанізації, інтенсифікації праці та зменшення часу для повноцінного відпочинку дедалі більшого значення набуває рекреаційний туризм. Він є важливою складовою туристичної галузі, що забезпечує комплексний вплив на фізичне, психічне та емоційне здоров'я людини, сприяє гармонізації взаємин між людиною та природним середовищем.

Сутність рекреаційного туризму полягає в організованому відпочинку з метою відновлення життєвих сил, зміцнення здоров'я та зниження рівня стресу. Це поняття охоплює різні форми активного та пасивного дозвілля — від прогулянок у парках до лікувально-оздоровчих процедур на курортах. Основними об'єктами рекреаційного туризму є природні ландшафти, національні парки, водойми, гори, мінеральні джерела, а також створені людиною рекреаційні комплекси — санаторії, бази відпочинку, туристичні містечка тощо.

Україна володіє значним потенціалом для розвитку рекреаційного туризму, зокрема завдяки різноманіттю природно-кліматичних зон: Карпатські гори, Поділля, Полісся, узбережжя Чорного та Азовського морів, а також численні лікувально-оздоровчі ресурси — мінеральні води, торф'яні грязі, термальні джерела. Крім того, сприятливими факторами є культурна спадщина, традиційна кухня, народні ремесла, які можна інтегрувати в туристичні маршрути.

До перспективних напрямів розвитку рекреаційного туризму в Україні належать: екологічний туризм, який орієнтується на сталий розвиток; сільський туризм, що активізує сільську економіку та зберігає традиції; СПА-та велнес-туризм, пов'язаний з комплексним оздоровленням; активний туризм (пішохідний, велосипедний, водний, гірськолижний тощо); міський

рекреаційний туризм, що реалізується у формах «туризму вихідного дня», релаксаційних програм, культурно-пізнавальних маршрутів.

Основні проблеми, які гальмують розвиток рекреаційного туризму в Україні: слабка інфраструктура та незадовільний стан рекреаційних зон;

нестача фахівців у сфері туристичних послуг; відсутність єдиного державного підходу до управління галуззю; низький рівень маркетингу та просування туристичних продуктів; недостатній рівень екологічної свідомості серед туристів і місцевого населення.

Для покращення ситуації необхідно: забезпечити інвестиції у розвиток туристичної інфраструктури; запровадити освітні програми для підготовки кваліфікованих кадрів; розробити національну стратегію розвитку рекреаційного туризму; популяризувати внутрішній туризм через цифрові платформи та соціальні медіа; формувати екологічну культуру серед населення, стимулюючи відповідальне ставлення до природного середовища.

Рекреаційний туризм є важливою соціально-економічною сферою, що забезпечує оздоровлення населення, сприяє збереженню природного середовища та активізує розвиток регіонів. Його розвиток потребує системного підходу, інституційної підтримки та ефективного управління. За умови комплексного вирішення існуючих проблем і врахування світових тенденцій, Україна має всі шанси перетворити рекреаційний туризм на потужний чинник сталого розвитку як окремих територій, так і країни в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Боголюбов С. А. Рекреаційна географія: навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2012. 304 с.
2. Гусар О. Ю. Туризм : навчальний посібник К. : Кондор, 2019. 288 с.
3. Дутчак О. М. Рекреаційний туризм: особливості розвитку в умовах глобалізації. *Вісник Львівського університету. Серія географічна*. 2020. Вип. 56. С. 138–145.
4. Козловський Є. А. Теоретико-методологічні засади розвитку рекреаційного туризму в Україні. *Науковий вісник Херсонського держ. ун-ту. Серія: Географічні науки*. 2021. №15. С. 55–63.
5. Лях М. І. Рекреаційний туризм в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Туризмознавчі студії*. 2022. № 1. С. 21–28.
6. Про туризм: Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>
7. Державна служба статистики України. Туризм в Україні. Статистичний збірник за 2023 рік. К., 2024. 85 с.